

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17CoP/45/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6121387628
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dušan Ďurian
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2022:6121387628.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Dušana Ďuriana a sudcov JUDr. Zity Nagypálovej a JUDr. Ľubomíra Šablu, ako členov senátu, vo veci starostlivosti o maloletého W. S., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom v J., č. XXX, v súčasnosti v dočasnej starostlivosti B. S., nar. XX.XX.XXXX a U. S., nar. XX.XX.XXXX, obidvaja trvale bytom v S. S., L. č. XX, zastúpeného Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica, ako kolíznym opatrovníkom, dieťa matky B. S., rod. S., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom v J., č. XXX, a neurčeného otca, o ustanovenie poručníka, o odvolaní poručníka (Mesto Banská Bystrica) proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 38P/77/2021-32 zo dňa 12.10.2021, ako súdu prvej inštancie, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku o zamietnutí návrhu Mesta Banská Bystrica na určenie vyživovacej povinnosti matky voči maloletému (tretí výrok) **z r u š u j e**.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie maloletému ustanovil poručníka Mesto Banská Bystrica, ktorý je oprávnený a povinný dohliadať na rozsah a spôsob výkonu starostlivosti o maloletého, maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach; na úkony, ktoré nie sú bežné, sa vyžaduje súhlas súdu (prvý výrok), poručník uložil povinnosť každý rok k 31.01. a 31.07. podávať súdu správy o maloletom a o nakladaní s jeho majetkom (druhý výrok), návrh Mesta Banská Bystrica na určenie vyživovacej povinnosti matky voči maloletému zamietol (tretí výrok) a žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania (štvrtý výrok); súd prvej inštancie vychádzal zo zistenia, že „maloletý sa narodil z mimomanželského vzťahu matky, kde matka neuviedla do rodného listu otca maloletého a dňa 22.12.2020 podpísala vyhlásenie na privolenie na osvojenie; uznesením Okresného súdu Zvolen sp. zn. 7P/45/2020 zo dňa 29.12.2020 súd nariadil povinnosť odovzdať maloletého do Centra pre deti a rodiny Banská Bystrica; maloletý bol do centra prijatý dňa 05.01.2021 a umiestnený v profesionálnej náhradnej rodine; dňa 28.12.2020 bol maloletý zapísaný do prehľadu detí, ktorým je potrebné sprostredkovať náhradnú rodinnú starostlivosť; dňa 07.01.2021 bol vydaný súhlas s nadviazaním osobného vzťahu medzi maloletým a žiadateľmi o náhradnú rodinnú starostlivosť; dňa 15.02.2021 úrad vydal odporúčanie na zverenie maloletého a realizáciu náhradnej rodinnej starostlivosti maloletého; uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 32P/20/2021 zo dňa 17.02.2021 bol maloletý neodkladným opatrením odovzdaný do dočasnej starostlivosti navrhovateľa B. S., nar. XX.XX.XXXX a U. S., nar. XX.XX.XXXX, kde sa maloletý nachádza aj v súčasnosti; rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 32P/33/2021 zo dňa 04.05.2021 súd určil, že maloletý je osvojiteľný; rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 32P/44/2021 súd pozbavil matku maloletého jej rodičovských práv a povinností vo vzťahu k maloletému; maloletý sa tak ocitol bez zákonného zástupcu, čím boli splnené podmienky v súlade s § 56 ods. 1 Zákona o rodine pre ustanovenie poručníka maloletému; vzhľadom k tomu, že v predmetnej veci nebola zistená žiadna fyzická osoba, ktorá by bola ochotná a schopná vykonávať funkciu poručníka maloletému, súd maloletému za poručníka podľa § 57 ods. 3 Zákona o rodine ustanovil Mesto Banská Bystrica, ktoré s ustanovením do funkcie poručníka pre maloletého súhlasilo; ustanovenému poručníkovi súd

v rozhodnutí vymedzil konkrétny rozsah práv a povinností poručníka pri výkone funkcie“; vo vzťahu k zamietnutiu návrhu na určenie vyživovacej povinnosti súd prvej inštancie argumentoval, že „navrhovaný poručník na pojednávaní navrhol súdu určiť vyživovaciú povinnosť matky voči maloletému; súd nespochybňuje povinnosť matky, ktorá jej vyplýva z ustanovenia § 39 ods. 4 Zákona o rodine, teda prispievať na výživu maloletého aj po rozhodnutí súdu o pozbavení výkonu rodičovských práv a povinností vo vzťahu k maloletému, v konaní o ustanovení poručníka maloletému však súd nekonal s matkou maloletého ako s účastníkom konania, a teda jej nemožno v tomto konaní ani ukladať povinnosti; Civilný mimosporový poriadok neupravuje samostatne konanie o ustanovenie poručníka; postavenie účastníka konania v tomto konaní má teda každý, o koho právach a povinnostiach sa má konať; procesné postavenie účastníka konania môže založiť aj dispozičný úkon navrhovateľa, ale je vecou súdu, aby identifikoval okruh účastníkov konania podľa toho, o koho právach a povinnostiach sa má konať; matka v zmysle rozhodnutia súdu o pozbavení jej výkonu rodičovských práv a povinností vo vzťahu k maloletému už nie je zákonným zástupcom maloletého, súd v konaní o ustanovení poručníka maloletému nekoná o jej právach a povinnostiach, účastníkmi v predmetnom konaní sú preto navrhovateľ, navrhovaný poručník a maloleté dieťa; konanie o ustanovenie poručníka maloletému zároveň nie je spojené s konaním o úprave výkonu rodičovských práv a povinností; skutočnosť, že vyživovacia povinnosť rodičov k maloletým deťom trvá aj ak sú pozbavení rodičovských práv a povinností neznamená, že o povinnosti rodičov plniť si svoju vyživovaciú povinnosť voči maloletému dieťaťu rozhodne súd autoritatívnym rozhodnutím, a to v tomto konkrétnom prípade v konaní o ustanovení poručníka maloletému; v prípade, že poručníkom maloletého sa stane Mesto Banská Bystrica (rozhodnutie o ustanovení Mesta Banská Bystrica doposiaľ nenadobudlo právoplatnosť), nič mu nebráni, aby podal návrh na určenie vyživovacej povinnosti matky voči maloletému; súd však podotýka, že maloletý je na základe neodkladného opatrenia v dočasnej starostlivosti budúcich osvojiteľov, ktorí už podali súdu návrh na zverenie maloletého do ich predosvojiteľskej starostlivosti; budúci osvojitelia v súčasnosti zabezpečujú osobnú starostlivosť o maloletého, teda dobrovoľne zabezpečujú aj jeho výživu a znášajú všetky výdavky v súvislosti s jeho výchovou; s ohľadom na uvedené skutočnosti súd návrh Mesta Banská Bystrica na určenie vyživovacej povinnosti matky voči maloletému zamietol“; súd prvej inštancie rozhodol s poukazom na ustanovenia § 56 ods. 1 až 3, § 57 ods. 1 až 3, § 58 ods. 1 až 7 Zákona o rodine; o trovách konania rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku (ďalej aj „C.m.p.“).

2.1 Proti uzneseniu súdu prvej inštancie podal poručník (Mesto Banská Bystrica) včas odvolanie zo dňa 29.10.2021 (č.l. 42-43 spisu); odvolanie podal v rozsahu výroku o zamietnutí jeho návrhu na určenie výživného (tretí výrok); vyjadril názor, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza v tomto rozsahu z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ C.s.p.); v odvolaní uviedol, že nesprávne právne posúdenie veci spočíva „v neaplikovaní príslušnej právnej normy pri povinnosti rozhodovania súdu prvej inštancie o výžive maloletého v tomto konaní, t.j. v konaní o návrhu na ustanovenie poručníka“; v tomto smere v podstate argumentoval, že súd prvej inštancie mal vychádzať z hmotnoprávnej úpravy ustanovenia § 39 ods. 4 Zákona o rodine o nároku maloletého dieťaťa na výživu od rodiča, ktorý bol voči tomuto dieťaťu pozbavený výkonu rodičovských práv a procesne o výžive maloletého rozhodnúť; súd prvej inštancie posúdil jeho návrh len vo vzťahu k existujúcej právnej úprave, čo sa týka inštitútu „spojeného konania“, t.j. že súd v konaní o pozbavení rodičovských práv nie je povinný rozhodovať o vyživovacej povinnosti tohto rodiča voči maloletému dieťaťu; samotné ustanovenie § 39 ods. 4 Zákona o rodine však ustanovuje nárok maloletého dieťaťa voči rodičovi, ktorý bol pozbavený výkonu rodičovských práv voči tomuto dieťaťu; o tomto hmotnoprávnom nároku maloletého mal súd prvej inštancie konať aj bez návrhu (z úradnej povinnosti), pričom mal dbať na ochranu práv oprávnenej osoby (v danom prípade výživy maloletého); právomoc súdu prvej inštancie konať tak nie je daná až podaním návrhu zo strany poručníka tak, ako to uviedol súd prvej inštancie v napadnutom uznesení; za nepodstatné považoval skutočnosť, že procesný predpis (CMP) neuvádza, že s konaním o ustanovenie poručníka je spojené konanie o výžive maloletého, pretože povinnosť súdu rozhodovať o nároku maloletého podľa § 39 ods. 4 Zákona o rodine vyplýva z článku 5 ods. 1 a 2 C.m.p., § 23 ods. 2 C.m.p., § 111, písm. c) C.m.p. (navyše keď mal informáciu, že v konaní sp. zn. 32P/44/2021, v ktorom súd pozbavil matku maloletého rodičovských práv, nebolo rozhodnuté o výživnom maloletého); uzavrel, že súd prvej inštancie mal v prejednávanej veci matku pribrať do konania a o výživnom maloletého rozhodnúť; za nepodstatnú v tomto smere považoval skutočnosť, že maloletý sa nachádza v dočasnej starostlivosti budúcich osvojiteľov, ktorí už podali návrh na jeho zverenie do ich predosvojiteľskej starostlivosti, pretože rozhodnutie súdu o dočasnom zverení maloletého nespôsobuje zánik vyživovacej povinnosti podľa § 39 ods. 4 Zákona o rodine; na základe uvedeného navrhol zrušenie výroku napadnutého uznesenia o zamietnutí jeho návrhu na určenie výživného (tretí výrok).

2.2 Kolízny opatrovník vo vyjadrení zo dňa 10.11.2021 (č.l. 54 spisu) k odvolaniu uviedol, že maloletý sa nachádza v starostlivosti budúcich osvojiteľov, ktorí v zmysle § 103 Zákona o rodine znášajú všetky náklady spojené so starostlivosťou o maloletého; podľa § 81 ods. 1 Zákona o rodine nie je potrebné upravovať vyživovaciu povinnosť v čase výkonu predosvojiteľskej starostlivosti; budúci osvojitelia poberajú štátne sociálne dávky a dávky sociálneho zabezpečenia rovnako ako biologické rodiny, ktoré sa starajú o svoje maloleté dieťa; na základe uvedeného považoval podané odvolanie za nedôvodné.

3.1 Krajský súd, funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa § 34 C.s.p., preskúmal vec bez potreby nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 C.s.p. len v rozsahu odvolania podľa § 379 C.s.p. a z dôvodov vymedzených v odvolaní podľa § 380 ods. 1 C.s.p. a uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutom výroku (tretí výrok) podľa § 389 písm. a), b) C.s.p. zrušil.

3.2 Podľa § 389 ods. 1 písm. a) C.s.p., odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak neboli splnené procesné podmienky.

3.3 Podľa § 389 ods. 1 písm. b) C.s.p., odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

4.1 Odvolanie je dôvodné. Odvolací súd nebol viazaný dôvodmi podaného odvolania (§ 66 C.m.p.). Odvolací súd na podklade podaného odvolania preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie a obsah spisu v rozsahu nevyhnutnom pre rozhodnutie o podanom odvolaní a dospel k záveru, že sú splnené procesné podmienky na zrušenie výroku napadnutého uznesenia o zamietnutí „návrhu“ na určenie výživného (tretí výrok).

4.2 Súd prvej inštancie rozhodol o zamietnutí návrhu na určenie výživného formou uznesenia; podľa § 120 ods. 1 C.m.p. v spojení s § 111 písm. c) C.m.p. rozhoduje súd vo veciach starostlivosti o maloletých vo veciach výživy maloletých rozsudkom; je zrejmé, že v prejednávanej veci súd prvej inštancie o „návrhu“ na určenie výživného namiesto rozsudku rozhodol jeho zamietnutím vo forme uznesenia (t.j. nesprávnou formou rozhodnutia); uvedeným postupom však v prejednávanej veci nedošlo k porušeniu práva účastníkov konania na spravodlivý proces, pretože súd prvej inštancie v dôsledku nesprávnej formy rozhodnutia neznemožnil účastníkom konania uskutočňovať príslušné procesné práva, napr. účasť na pojednávaní, prípadne na verejnom vyhlásení rozsudku (v podrobnostiach k porušeniu práva na spravodlivý proces strany v prípade rozhodnutia uznesením namiesto rozsudku porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/7/2009 zo dňa 13.10.2009); uvedená procesná nesprávnosť preto nebola dôvodom na zrušenie napadnutého výroku uznesenia súdu prvej inštancie; predmetná vada konania nemala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 67 C.m.p.), preto na ňu odvolací súd pri rozhodovaní o podanom odvolaní neprihliadal (napadnutý výrok bol nesprávny z iného dôvodu).

4.3 Na základe obsahu spisu dospel odvolací súd k záveru, že na rozhodnutie o „návrhu“ na určenie výživného neboli splnené procesné podmienky; konanie v prejednávanej veci začalo na základe návrhu kolízneho opatrovníka zo dňa 16.06.2021, ktorý bol súdu prvej inštancie doručený dňa 17.06.2021; predmetom konania podľa návrhu bolo výlučne ustanovenie poručníka maloletému; súd prvej inštancie v rámci prípravy pojednávania hľadal osobu vhodnú na ustanovenie za poručníka maloletému, pričom nakoniec súhlas s ustanovením za poručníka vyjadrilo Mesto Banská Bystrica v písomnom podaní zo dňa 05.10.2021; na pojednávaní dňa 12.10.2021 navrhovaný poručník do zápisnice o pojednávaní okrem zopakovania súhlasu s ustanovením za poručníka „navrhol“ uložiť matke povinnosť platiť maloletému výživné s poukazom na ustanovenia § 39 ods. 4 Zákona o rodine a § 62 ods. 3 Zákona o rodine; následne súd prvej inštancie vyhlásil uznesenie, ktorým ustanovil Mesto Banská Bystrica za poručníka maloletého a vymedzil jeho práva a povinnosti (prvý a druhý výrok), zamietol „návrh“ Mesta Banská Bystrica na určenie výživného (tretí výrok) a rozhodol o trovách konania (štvrtý výrok); napadnuté uznesenie zo dňa 12.10.2021 bolo kolíznemu opatrovníkovi doručené dňa 14.10.2021 (kolízny opatrovník sa po vyhlásení napadnutého uznesenia vzdal práva podať proti nemu odvolanie) a ustanovenému poručníkovi dňa 14.10.2021; nakoľko poručník podal dňa 29.10.2021 odvolanie len

proti výroku napadnutého uznesenia o zamietnutí jeho „návrhu“ na určenie výživného, napadnuté uznesenie vo výrokoch o ustanovení poručníka maloletému a vymedzení jeho práv a povinností (prvý a druhý výrok) nadobudlo právoplatnosť dňa 30.10.2021; nakoľko v čase rozhodovania o podanom odvolaní bolo rozhodnutie súdu prvej inštancie o ustanovení poručníka právoplatné, odvolací súd uprednostnil preskúmanie vecnej správnosti napadnutého výroku pred procesným rozhodnutím o podanom odvolaní, hoci právne postavenie poručníka nadobudol odvolateľ až po jeho podaní (v zmysle zásady v pochybnostiach v prospech odvolateľa); je zrejmé, že v čase konania pojednávania dňa 12.10.2021 nemalo Mesto Banská Bystrica postavenie poručníka maloletého, ktoré nadobudlo až právoplatnosťou výroku napadnutého uznesenia o ustanovení za poručníka dňa 30.10.2021, súčasne je zrejmé, že Mesto Banská Bystrica ako právnická osoba nie je (z podstaty nemôže byť) subjektom práv a povinností z vyživovacej povinnosti k maloletému (t.j. nemôže byť účastníkom konania o určení výživného voči maloletému); vyjadrenie Mesta Banská Bystrica na pojednávaní dňa 12.10.2021 ohľadne vyživovacej povinnosti k maloletému preto nemožno považovať za návrh na začatie konania, ale len za podnet súdu na začatie konania bez návrhu; podľa § 23 ods. 1 a 2 C.m.p., konanie sa začína na návrh; ak tento zákon neustanovuje inak, možno začať konanie aj bez návrhu; o začatí konania bez návrhu vydá súd uznesenie; podľa § 24 C.m.p., konanie je začaté doručením návrhu na začatie konania súdu alebo vydaním uznesenia o začatí konania; z obsahu spisu teda nevyplýva podanie riadneho návrhu na začatie konania o určenie výživného pre maloletého ani to, že by súd prvej inštancie vydal uznesenie o začatí konania bez návrhu o určenie výživného vo vzťahu k maloletému; existencia návrhu na začatie konania, resp. existencia uznesenia o začatí konania bez návrhu, predstavuje procesnú podmienku, bez ktorej nemôže súdne konanie začať a prebehnúť; absencia návrhu na začatie konania, resp. absencia uznesenia o začatí konania bez návrhu, predstavuje neodstrániteľný nedostatok podmienky konania; za vadu konania je pritom nevyhnutné považovať práve situáciu, kedy neexistuje návrh na začatie konania ako procesný úkon (resp. uznesenie o začatí konania bez návrhu), hoci je pre začatie konania takýto návrh (resp. uznesenie) podľa zákona nevyhnutný (porovnaj napríklad rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/56/2005 zo dňa 23.06.2005 alebo uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/92/2012 zo dňa 30.04.2013 a sp. zn. 3Cdo/434/2012 zo dňa 06.03.2014); na základe uvedeného je zrejmé, že v prejednávanej veci neexistoval návrh na začatie konania na určenie výživného v prospech maloletého, preto súd prvej inštancie nesprávne takýto neexistujúci návrh zamietol, súčasne nebolo vydané ani uznesenie o začatí konania bez návrhu ako zákonný predpoklad na to, aby súd prvej inštancie mohol takéto konanie viesť (v prípade začatia konania bez návrhu by navyše neprichádzalo do úvahy zamietnutie „návrhu“, pretože v tomto prípade konanie nezačína podaním návrhu); zamietnutie neexistujúceho návrhu predstavuje vadu konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, na ktorú musel odvolací súd pri rozhodovaní prihliadnuť (§ 67 C.m.p.); na základe uvedeného dospel odvolací súd k záveru o splnení podmienok na zrušenie výroku napadnutého uznesenia o zamietnutí „návrhu“ na určenie výživného (tretí výrok); odvolací súd po zrušení nevrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (§ 391 ods. 1 C.s.p.), pretože žiadne konanie s takýmto predmetom nebolo riadne začaté.

4.4 Pre úplnosť odvolací súd zdôrazňuje, že sa nezaoberal správnosťou názoru súdu prvej inštancie, že nie je potrebné rozhodovať o výživnom na maloletého, ale výlučne len správnosťou procesného postupu súdu prvej inštancie, ktorý viedol k zamietnutiu (domnelého) „návrhu“ navrhnutého poručníka na určenie výživného na maloletého. Splnenie podmienok na konanie a rozhodnutie o vyživovacej povinnosti vo vzťahu k maloletému v zmysle § 39 ods. 3 Zákona o rodine v spojení s § 81 Zákona o rodine a § 103 Zákona o rodine bude musieť posúdiť príslušný súd v konaní, ktoré bude začaté v súlade so zákonom (t.j. na základe návrhu na začatie konania alebo na základe uznesenia o začatí konania bez návrhu).

5. O trovách odvolacieho konania odvolací súd nerozhodoval, pretože zo strany účastníkov konania nebol podaný návrh na rozhodnutie o trovách odvolacieho konania (§ 57 C.m.p.).

6. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Protiv rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.); dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C.s.p. (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C.s.p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania podľa § 127 ods. 1 C.s.p. (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a

ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo sa obrátiť na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 C.s.p.). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže súčasne so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z.).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 C.s.p. a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.